

Moravany

Moravany

Mikroregion
Moštěnka

Breza

Vitajte v Moravanech

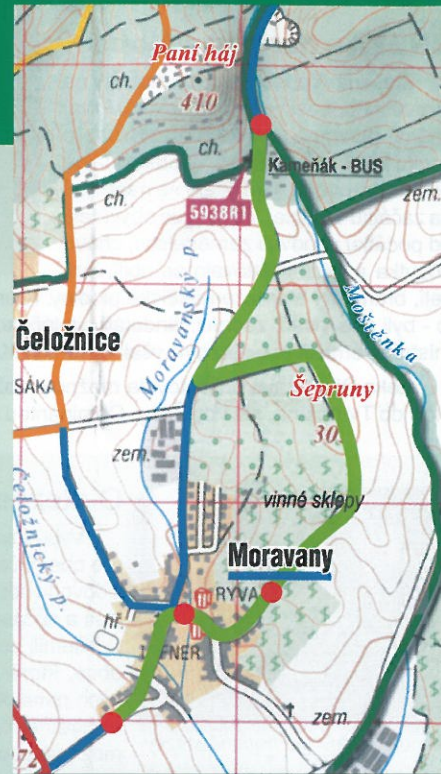
Obec Moravany leží pod jižním svahem západních výběžků Chřibů v nížině, na soutoku Moravanského a Čeložnického potoka, vzdálena asi 6,5 km na severovýchod od královského města Kyjova. Přibližně 2 km severně od obce na samém okraji chřibských lesů je známá rekreační oblast Kameňák, o další 2,5 km severněji pak chatová osada Zavadička. Moravany mají 753 obyvatel a jsou členem mikroregionu Moštěnka.

Slovenská obec Breza je partnerskou obcí Moravan.

*Není takej dediny jak sú Moravany,
pod horama pod lesem ležijú tak sami.
Když já jich uvidím, vždy se potěším.*

Trasa naučné stezky

dřevěná
plastika
Bumbároš

Sv. Vendelín

kamenný sloup se souším korunování Panny
Marie Nejsvětější Trojici u kostela v Breze

Naučná stezka byla vybudována v rámci Fondu mikroprojektů. Celkové náklady na vybudování naučné stezky činily 8 465,84 Eur, z toho evropský fond přispěl 7 195,84 Eur.

vinný sklep

Historie vinohradnictví

Vinná réva se v obci Moravany pěstovala od nepaměti. Nejstarší dochované zápisy jsou od roku 1838, kdy byla založena vinohradní kniha Moravany. Podle této gruntovní knihy vinohradů bylo v roce 1838 cca 76 ha vinné ve 313 vinohradech. Po roce 1940 se stará o rozvoj vinařství zdejší „Lidová škola zemědělská.“ V roce 1950 byla založena nová vinice na Pastviskách pod Panihájem o výměře 2,2 ha. V současné době jsou na katastru obce Moravany dvě vinařské lokality, a to **Paniháje** a **Vinohrady**. Veškeré vinice obhospodařují malopěstité vína. Výsledky své práce prezentují na dvou pravidelných **výstavách vín**.

Zarážení hory

V dobách dávno minulých předcházelo sklizni tzv. **zarážení (také zavírání) hory**, tedy vinné. Slavnostní a obřadné zarážení hory se konalo koncem srpna nebo začátkem září, kdy hrozny začínají dozrávat. U vinné byl slavnostně zaražen kůl se zavěšeným slaměným víchem a vstup do ní byl pod hrozbou přísného trestu zapovězen. K zarážení hory se vztahuje pověra, podle které každému, kdo utrhne cizí hrozen, jeho vlastní sezobou špačci. Výjimku měly těhotné ženy a děti. Utrhnout hrozen mohly, ale za předpokladu, že třetina bude zahrabána ke keři a na podpěrný kůl bude umístěn groš. Vinaři tak měli své vinice chráněny až do vyhlášení vinobraní. Ochrana vinné byla svěřována hlídačům - hotařům. Již zdaleka je každý poznal podle uniformy: měli přes rameno koženou brašnu, dlouhý kožený bič na krátké hůlce - kocar, v ruce sukovitou hůl a ručnici. Byli vybaveni velkou pravomocí, mezi jiným i právem použití zbraně. Hotaři měli na svou přítomnost ve vinohradě upozorňovat voláním: „Hájím!“ Z toho vznikla posměšná říkávka: „Hájím, hájím, druhé zaháním, sám se najím“.

„zaražená“ hora

Vinná réva se v obci Moravany pěstovala od nepaměti. Nejstarší dochované zápisy jsou od roku 1838, kdy byla založena vinohradní kniha Moravany. Podle této gruntovní knihy vinohradů bylo v roce 1838 cca 76 ha vinné ve 313 vinohradech. Po roce 1940 se stará o rozvoj vinařství zdejší „Lidová škola zemědělská.“ V roce 1950 byla založena nová vinice na Pastviskách pod Panihájem o výměře 2,2 ha. V současné době jsou na katastru obce Moravany dvě vinařské lokality, a to **Paniháje** a **Vinohrady**. Veškeré vinice obhospodařují malopěstité vína. Výsledky své práce prezentují na dvou pravidelných **výstavách vín**.

O Moravanech, historii a tradicích

První písemná zmínka o obci pochází z roku **1324**, kdy Štěpán z Moravan zveřejnil svůj podpis a pečeť na smlouvu mezi Protivcem, správcem hradu Buchlova, a velehradským klášteřem. K historickému významu Moravan přispěla i bohatá nerostná naleziště. Důl na železo je znám už v osmém století a je jedním ze dvou, které tehdy v celých Chřibech byly. Velký význam měly také zdejší kamenné doly. Kvalitní pískovec, který se zde těžil po mnoho staletí, sloužil jako stavební materiál pro široké okolí.

Nejvýraznější místní památkou je **zvonice** z 18. století, zvon v roce 1772 ulil Libor Martinů v Brně a je na něm reliéf sv. Floriána. Za pozornost stojí také socha sv. Jana Nepomuckého z 18. století a pomník obětem první světové války. Od roku 2000 mají Moravany novou kapli, která byla vysvěcena na svátek Svaté Trojice a proto nese název „**Kaple Nejsvětější Trojice**“.

Obec je dobře vybavená, funguje zde pošta, knihovna, mateřská i základní škola, obchod a dvě pohostinství. Aktivní jsou **občanská sdružení** v obci - hasiči (SDH), TJ Sokol, TJ Slavoj, Vinaři a zahrádkáři, mužský pěvecký sbor Paniháj, ženský pěvecký sbor Moravjanky, MOTO-CLASSIC a Kaple Nejsvětější Trojice. V Moravanech se zachovává řada tradic, například košty vína a fašankový průvod maškar. Mužský pěvecký sbor pořádá pravidelné přehlídku mužských pěveckých sborů „**Zpívání pod májů**“ a začátkem září „**Zarážání hory**“. Koncem září se konají tradiční **Svatováclavské hody** s věncem a káčerem.

Zarážání hory

Příroda

Největším turistickým lákadlem jsou krásné listnaté lesy severně od Moravan, kterými prochází celá řada značených turistických cest i cest vhodných pro cykloturistiku. Pravou přírodní perlou jsou **Moravanské louky**. Ve zdejších lesích naleznete pozůstatky po těžbě vápence, staré hranečnické a místo zvané Římský most.

čáp černý

BREZA - partnerská obec

Slovenská obec Breza se nachází na **Oravě** v Podbeskydské vrchovině. První známá písemná zmínka o obci Breza je z roku **1593**. Název Breza dostala údajně podle březového háje, který se nacházel na začátku vesnice. V Breze se obyvatelé od počátku věnovali zemědělství, chovu dobytka a ovcí. Pěstovalo se obilí, len, zelí, brambory a jiné zemědělské plodiny. Kromě hospodářství ovládali v Breze také řemeslo - byli zde tesaři, zedníci, šindeláři, stoláři, koláři, bednáři, kováři a koželužníci. Nejstarším místním řemeslem v obci bylo však kovářství. Kováři vyráběli pluhu a další zemědělské nářadí.

Řeka Bílá Orava poskytovala možnost obživy i výdělků při dopravě dřeva, a tak lidé pletičili do Tvrdošína, ale i do Žiliny. Dominantou obce je katolický kostel Panny Marie Snežnej.

Ženský pěvecký sbor „Moravjanky“ Moravany

O stezce

Výbudovanie náučnej stezky bolo prínosom pre obe zúčastnené obce partnerskej spolupráce z dôvodu poskytnutia dôležitých informácií z minulosti a súčasnosti. Obec Breza a obec Moravany zviditeľnili cez projekt svoje charakteristické črty obce, ktoré bolo možné spoznať na informačných paneloch pri otvorení náučnej stezky a tiež konkrétne návštevou obce. Občania Brezy majú možnosť spoznať kultúru Moravan cez fotogalériu na informačnej tabuli obce a tiež na web stránke obce. V rámci projektu sa uskutočnila aj koláčiková slávnosť, kde sa predstavili spevácke súbory oboch partnerských obcí. V budúcnosti obe obce uvítajú ďalšiu spoluprácu v rámci nových projektov.

slavnostní otevření naučné stezky

Myšlenka vybudování **naučné stezky v obci Moravany** ve spolupráci s obcí Breza, vznikla na základě společné potřeby zvýšení povědomí o našich obcích, zviditelnění a podpoření obcí v rámci cestovního ruchu a tím také podpory zaměstnanosti našich občanů. Naučná stezka na svých čtyřech informačních panelech informuje o obou partnerských obcích, řemeslech a službách v obcích, zemědělství a vinařství, informuje o krásách přírody a krajiny v obou obcích. V Moravanech v oblasti Chřibů a u obce Breza v oblasti slovenských Beskyd. Součástí této naučné stezky je vybudování závlvy s odpočinkovou sedačkou se stříškou v prostoru Kameňáku u sochy sv. Vendelína, která má sloužit k odpočinku turistů a návštěvníků Chřibů.

Po takto úspěšném završení celého projektu, na kterém obě partnerské obce spolupracovaly téměř rok, se obě obce rozhodly dále spolupracovat na přípravě dalších společných aktivit. Záměrem do dalších let je především dále posilovat kontakty a přeshraniční vazby vedoucí ke spolupráci obyvatel, místní správy a místních subjektů v oblasti cestovního ruchu, kulturního dění a volnočasových aktivit.

Ženský sbor „Děvčice z Vonice“ ze Zlína

Otvírání naučné stezky v Moravanech - společná fotka hostů z Brezy a občanů Moravan